

APORTUL INSPECTORATULUI TERITORIAL DE MUNCĂ OLT LA DEZVOLTAREA ECONOMICO - SOCIALĂ A JUDEȚULUI ÎN ANUL 2023

În conformitate cu prevederile Legii nr.108/1999 republicată, Inspecția Muncii prin inspectoratele teritoriale de muncă exercită controlul aplicării prevederilor legale în domeniile relațiilor de muncă, securității și sănătății în muncă și supravegherii pieței.

Pornind de la aceste atribuții, Programul Propriu de Acțiuni al Inspectoratului Teritorial de Muncă Olt pe anul 2023 a fost structurat astfel încât să ne îndeplinim obiectivele prevăzute de lege, acordând totodată o atenție deosebită domeniilor sensibile în care incidența muncii nedeclarate este mai mare, precum: construcții civile și industriale, comerț, agricultură, confecții textile, pază și protecție, prestări servicii, dar și activităților în care frecvența accidentelor de muncă și a bolilor profesionale este ridicată, precum: metalurgie, construcții civile și industriale, prelucrarea cauciucului, pază și protecție, agricultură.

Activitatea de control a instituției noastre este structurată pe 2 compartimente, relații de muncă, respectiv securitate și sănătate în muncă.

În domeniul relațiilor de muncă, instituția noastră a intensificat acțiunile de verificare, conștientizare și control cu scopul diminuării muncii nedeclarate, în anul 2018 fiind înființat un compartiment specializat în acest sens.

Munca fără forme legale are efecte negative atât pe termen scurt, dar mai ales pe termen lung, atât pentru individ, cât și pentru societate, existând o relație interdependentă între plata contribuțiilor de asigurări sociale și accesul la drepturile de asigurări sociale. Neplata obligațiilor legale, pe de o parte afectează bugetul de stat și implicit sistemele de asigurări sociale, iar pe de altă parte afectează persoanele care prestează muncă nedeclarată întrucât nu pot beneficia de niciuna dintre formele de protecție socială prevăzute de lege.

Consecințele muncii fără forme legale se reflectă negativ și pe piața muncii, prin distorsionarea mediului concurențial. Astfel, angajatorii care utilizează muncă nedeclarată apelează la forță de muncă mai ieftină întrucât au mai puține obligații financiare, și deci se află în concurență neloială cu acei angajatori care folosesc toate tipurile de resurse și depun eforturi reale pentru plata tuturor obligațiilor financiare ce le revin.

Activitatea de combatere a cazurilor de muncă nedeclarată s-a realizat prin controale și verificări în toate domeniile de activitate, aceste acțiuni desfășurându-se atât ziua cât și noaptea, în zilele normale de repaus săptămânal, acțiuni desfășurate individual de

inspectorii de muncă sau împreună cu lucrători ai Inspectoratului de Jandarmi Județean Olt, Inspectoratului de Poliție Județean Olt și Biroul pentru Imigrări al Județului Olt.

Inspectoratul Teritorial de Muncă Olt, prin intermediul serviciului control relații de muncă a efectuat în anul 2023, un număr de **1.173** controale la angajatorii care desfașoară activitate pe raza județului.

Dintre angajatorii controlați :

- 112 nu au respectat prevederile legale referitoare la relațiile de muncă, fiind aplicate un număr de 132 sancțiuni, din care 131 sancțiuni au fost aplicate angajatorilor (71 amenzi și 60 avertismente) și o sancțiune (avertisment) unei persoane fizice, astfel :

a) **73 sancțiuni conform Legii nr.53/2003** - Codul Muncii (53 amenzi și 20 avertismente), din care :

- 23 sancțiuni (22 amenzi și un avertisment) pentru muncă nedeclarată fiind identificate un număr de 33 persoane care desfășurau muncă nedeclarată, din care:

- 21 sancțiuni (amenzi) conform art.260, alin.(1), litera e), pentru primirea la muncă a unui număr de 31 persoane fără încheierea unui contract individual de muncă

- o sancțiune (avertisment) conform art.260, alin.(1), litera e)^3, pentru primirea la muncă a unui salariat cu depășirea duratei timpului de muncă stabilită în cadrul contractelor individuale de muncă cu timp parțial

- o sancțiune (amendă) conform art.260, alin.(1), litera e)^2, pentru primirea la muncă a unui salariat în perioada în care are contractual individual de muncă suspendat

- 4 sancțiuni (o amendă și 3 avertismente) aplicate unor angajatori care nu au respectat prevederile art.15^2 din Legea 53/2003, referitoare la munca subdeclarată, fiind depistate 4 persoane care primeau un salariu net mai mare decât cel constituit și evidențiat în statele de plată a salariilor

- 3 sancțiuni (amenzi) conform art.260, alin.(1), litera a), pentru negarantarea în plată a salariului minim brut pe țară

- o sancțiune (avertisment) conform art.260, alin.(1), litera f), aplicată unei persoane fizice pentru prestarea muncii de către acesta fără încheierea unui contract individual de muncă

- 11 sancțiuni (2 amenzi și 9 avertismente) conform art.260, alin.(1), litera g), pentru încălcarea prevederilor art.139 privind sărbătorile legale

- o sancțiune (amendă) conform art.260, alin.(1), litera i), pentru încălcarea prevederilor privind munca suplimentară

- o sancțiune (amendă) conform art.260, alin.(1), litera l), pentru încălcarea prevederilor privind munca de noapte

- o sancțiune (avertisment) conform art.260, alin.(1), litera j), pentru încălcarea prevederilor privind acordarea repausului săptămânal

- 27 sancțiuni (22 amenzi și 5 avertismente) conform art.260, alin.(1), litera m), pentru încălcarea de către angajator a obligației de a ține la locul de muncă evidența orelor de muncă prestate zilnic de salariați

- o sancțiune (amendă) conform art.260, alin.(1), litera q), pentru încălcarea prevederilor art.16, alin.(4), respectiv pentru nepăstrea la locul de muncă a copiilor contractelor individuale de muncă pentru salariații care prestează activitate în acel loc.

b) 24 sancțiuni conform Legii nr.108/1999 - privind înființarea și organizarea Inspecției Muncii (16 amenzi și 8 avertismente) ;

- 13 sancțiuni (8 amenzi și 5 avertismente) conform prevederilor art.23, alin.(1), litera b), pentru neîndeplinirea sau îndeplinirea parțială de către entitatea controlată a măsurilor dispuse de inspectorul de muncă

- 11 sancțiuni (8 amenzi și 3 avertismente) conform prevederilor art.23, alin.(1), litera c), pentru nepunerea la dispoziția inspectorilor de muncă, în termenul stabilit de aceștia, a documentelor și informațiile solicitate pentru definitizarea controlului

c) 35 sancțiuni conform H.G. nr.905/2017 - privind registrul general de evidență a salariaților (2 amenzi și 33 avertismente)

- (o amendă și 33 avertismente) conform prevederilor art.8, alin.(2), pentru netransmiterea în termenul legal a elementelor contractelor individuale de munca în registrul general de evidență a salariaților, a perioadelor, cauzelor de suspendare și data încetării suspendării sau încetării contractului individual de muncă

- (o amendă) conform prevederilor art.8, alin.(5), pentru neeliberarea adeverintelor solicitate de către salariați.

Valoarea totală a amenzilor aplicate a fost de 861.800 lei, din care :

a) 743.500 lei reprezintă valoarea amenzilor aplicate conform Legii 53/2003 rep., din care:

- 640.000 lei pentru munca nedeclarată, astfel:
- 620.000 lei conform art.260 , alin.1,litera e ;
- 20.000 lei conform art.260 , alin.1,litera e³
- 10.000 lei pentru munca subdeclarata, conform art.260 , alin.1,litera e⁵
- 6.000 lei conform art.260, alin.1, lit.a pentru pentru negarantarea in plată a salariului minim brut pe țară
- 10.000 lei conform art.260, alin.1, lit.g pentru încălcarea prevederilor art. 139 privind sărbătorile legale
- 3.000 lei conform art.260, alin.1, lit.i pentru încălcarea prevederilor privind munca suplimentară
- 3.000 lei conform art.260, alin.1, lit.l pentru încălcarea prevederilor privind munca de noapte

61.500 lei conform art.260, alin.1, lit.m pentru încălcarea de către angajator a obligației de a ține la locul de muncă evidența orelor de muncă prestate zilnic de salariați

- 10.000 lei conform art.260, alin.(1), litera q), pentru încălcarea prevederilor art.16, alin.(4), respectiv pentru nepăstrea la locul de muncă a copiilor contractului individual de muncă pentru salariații care prestează activitate în acel loc.

b) **110.000 lei** reprezintă valoarea amenzilor aplicate conform Legii nr.108/1999, rep.

- 55.000 lei conform prevederilor art.23, alin.(1), litera b), pentru neîndeplinirea sau îndeplinirea parțială de către entitatea controlată a măsurilor dispuse de inspectorul de muncă
- 55.000 lei conform prevederilor art.23, alin.(1), litera c), pentru nepunerea la dispoziția inspectorilor de muncă, în termenul stabilit de aceștia, a documentelor și informațiile solicitate.

c) **8.300 lei** reprezintă valoarea amenzilor aplicate conform H.G. nr. 905/2017 privind registrul general de evidență a salariaților.

- 8.000 lei conform prevederilor art.8, alin.(2), litera a), pentru netransmiterea în termenul legal a elementelor contractelor individuale de muncă
- 300 lei conform prevederilor art.23, alin.(5), pentru neeliberarea adeverinței care să ateste activitatea desfășurată de acesta, durata activității, salariul, vechimea în muncă și în specialitate, precum și a unui extras din registru.

Din cauza unor nemulțumiri sau neînțelegeri între angajatori și angajați, la nivelul inspectoratului s-au înregistrat **345** sesizări și reclamații referitoare la :

- neacordarea drepturilor salariale și a altor drepturi care decurg din munca prestată;
- nerespectarea duratei normale a timpului de muncă și neplata orelor suplimentare;
- desfacerea abuzivă a contractelor individuale de muncă ;
- practicarea muncii fără forme legale ;
- neemiterea deciziilor de încetare a contractelor individuale de muncă, etc.

Din valoarea totală a amenzilor aplicate în domeniul relațiilor de muncă în anul 2023, aproximativ 75% reprezintă valoarea amenzilor aplicate pentru muncă nedeclarată.

Întrucât primirea la muncă de persoane pentru care nu s-au încheiat formele legale de angajare reprezintă o deficiență gravă, ce nu poate fi tolerată, din cele 1.173 controale efectuate în domeniul relațiilor de muncă, 1.072 au avut ca tematică și identificarea și combaterea muncii nedeclarate.

De asemenea, în toate aceste situații de muncă nedeclarată, s-au trasat măsuri angajatorilor privind încheierea contractelor individuale de muncă, acest aspect având ca efect asigurarea persoanelor în sistemul asigurărilor sociale de stat, și implicit creșterea veniturilor la bugetul statului. În urma acestor măsuri, pentru 31 dintre cele 15 persoane identificate ca desfasurând activitate fără a avea încheiate contracte individuale de muncă, angajatorii au încheiat contracte individuale de muncă, iar în celelalte situații angajatorii nu își recunosc fapta comisă sau persoanele în cauză nu s-au mai întors la lucru și în consecință nu au transmis documentele necesare angajării. Totodată a fost informată și Agenția Județeană a Finanțelor Publice Olt în vederea efectuării de inspecții fiscale cu scopul recuperării prejudiciului creat prin neplata contribuțiilor la bugetul de stat.

Mentionam că și celelalte măsuri dispuse de inspectorii de muncă în domeniul relațiilor de muncă, respectiv cele referitoare la acordarea drepturilor salariale, respectarea repausului zilnic și săptămânal, evidențierea și plata orelor suplimentare, a muncii de noapte,

acordarea concediilor de odihnă, eliberarea adeverințelor ce atestă activitatea desfășurată, au ca efect crearea unui mediu de muncă stabil, bazat pe respectarea legislației muncii. Inspectorii de muncă din cadrul Servicului Control Relații de Muncă au dispus în cursul anului 2023 un număr de 1.529 măsuri de remediere a deficiențelor constatate, angajatorii având obligația să ne comunice modul de realizare.

În domeniul securității și sănătății în muncă, în anul 2023 s-a pus foarte mult accentul pe partea de prevenție, de informare și conștientizare a angajatorilor și lucrătorilor despre necesitatea respectării normelor de securitate și sănătate în muncă, s-au controlat și monitorizat diverse activități cu scopul de a identifica și reduce riscurile de accidentare și îmbolnăvire profesională.

Rolul securității și sănătății în muncă este primordial pentru consolidarea competitivității și a productivității întreprinderilor, prin efectele pozitive pe care le produce: reducerea costurilor cu accidentele de muncă, reducerea incidentelor în muncă și a bolilor profesionale, precum și creșterea motivării în muncă.

Compartimentul Control Securitate și Sănătate în Muncă și Supraveghere Piață a efectuat în anul 2023 un număr de **1.194** controale specifice la agenții economici care își desfășoară activitatea în județul Olt, identificând 1.491 neconformități pentru care au dispus măsuri de remediere, s-au aplicat 1286 sancțiuni, din care 34 amenzi cu o valoare totală de 172.000 lei.

Pentru nerespectarea prevederilor Legii securității și sănătății în muncă nr.319/2006 s-au aplicat amenzi în valoare de 172.000 lei, astfel:

- 17.500 lei pentru evaluare riscuri incompletă
- 19.000 lei pentru neacordarea/nepurtare echipamentului individual de protecție
- 20.000 lei pentru deficiențe referitoare la electrosecuritate
- 32.000 lei pentru lipsa instruirii sau instruire necorespunzătoare în domeniul securității și sănătății în muncă
- 17.500 lei pentru neanunțarea în termen a evenimentelor în care au fost implicați lucrătorii
- 16.000 lei pentru neasigurarea supravegheri stării de sănătate
- 40.000 lei pentru echipamente de muncă necorespunzătoare
- 10.000 lei pentru semnalizarea de securitate și/sau de sanătate la locul de muncă insuficientă;

Concret, în anul 2023 au fost comunicate către I.T.M. Olt un număr de 171 evenimente, fiind avizate un număr de 165 dosare de cercetare întocmite de comisiile de cercetare constituite la nivelul angajatorilor. În urma cercetării acestor evenimente un număr de 85 au îndeplinit condițiile pentru a fi înregistrate ca accidente de muncă care au produs incapacitate temporară de muncă de cel puțin 3 zile calendaristice.

Principalele domenii în care au fost înregistrate aceste evenimente sunt activitățile industriale desfășurate în domeniile:

- metalurgie, 32 de evenimente;

- construcții civile și industriale, 29 de evenimente;
- fabricarea de cabluri și fire metalice, 14 evenimente;
- fabricarea anvelopelor, 7 evenimente,
- agricultură, 4 evenimente,

Din analiza proceselor verbale de cercetare a accidentelor de muncă, reiese că majoritatea au fost produse din următoarele cauze :

- nerespectarea instrucțiunilor proprii de securitate și sănătate în muncă;
- tolerarea abaterilor de la respectarea normelor de securitate și sănătate în muncă și disciplină tehnologică;
- erori în prestabilirea operațiilor de muncă;
- căderi de la înălțime.

Orice eveniment de muncă, în care au fost implicați lucrători, a fost analizat de inspectorii de muncă fiind dispuse măsuri de reevaluare a riscurilor pentru securitate și sănătate în muncă, respectiv de completare a planului de prevenire și protecție cu măsuri care să prevină producerea unor evenimente similare.

În privința evenimentelor în urma cărora a avut loc decesul victimei (imediat sau la un interval de timp după producerea evenimentului), în anul 2023 au fost comunicate la I.T.M. Olt un număr de 12 evenimente, din care 4 îndeplinesc condițiile pentru a fi înregistrate ca accidente de muncă mortale.

Cauzele care au dus la producerea celor 4 accidente de muncă mortale au fost:

- 2 ca urmare a surpării de malurilor de pământ neasigurate cu panouri de sprijinire sau sprijinite insuficient
- 2 ca urmare a electrocutării prin intrarea în zona de acțiune a câmpului electromagnetic a rețelelor de medie tensiune 20 KV, respectiv contactul direct cu instalații electrice alimentate la 220 V .

La nivelul județului Olt, în anul 2023, s-au făcut eforturi pentru asigurarea și mediatizarea cadrului legislativ atât în structurile tripartite (instituții publice, sindicate, patronate), cât și prin acțiuni de verificare și control specifice, cu scopul asigurării unui dialog social real între instituția noastră și părțile implicate în procesul de muncă.

În urma controalelor și măsurilor dispuse de către inspectorii de muncă, angajatorii au conștientizat că respectând prevederile legale referitoare la relațiile de muncă, la securitatea și sănătatea în munca se crează un mediu de muncă sigur și sănătos și numai în acest fel își pot atinge obiectivele propuse, atât pe termen scurt cât și pe termen lung.

De asemenea, la nivelul Inspectoratului Teritorial de Muncă Olt funcționează **Compartimentul Contracte Colective de Muncă și Monitorizare Relații de Muncă**, compartiment ce soluționează diverse solicitări referitoare la relațiile de muncă dintre angajatori și angajați.

Acest compartiment a eliberat pe parcursul anului trecut 8.934 extrase cu informații din baza de date Revisal, a efectuat 3.138 preluări de date și 1.112 eliberări parole pentru transmiterea datelor în Revisal, a înregistrat un număr de 158 contracte colective de

muncă și 2 acte adiționale la acestea și a eliberat 82 adeverințe de vechime pe baza documentelor existente în arhiva instituției.

S-a reușit, printr-un program de relații cu publicul identic cu programul instituției, ca majoritatea solicitărilor de eliberare certificate, dovezi, adeverințe, carnete de muncă, de preluări de date, acordarea de consultanță etc., să se realizeze într-un termen relativ scurt, de cele mai multe ori chiar în ziua solicitării astfel încât să reducem timpii de așteptare ai celor care au apelat la serviciile instituției noastre.

În anul 2023, **Compartimentului Comunicare și Relații cu Publicul** a înregistrat un număr de 411 sesizări și reclamații, în special referitoare la neacordarea drepturilor salariale și a altor drepturi care decurg din munca prestată, nerespectarea duratei normale a timpului de muncă și a timpului de odihnă, neevidențierea și implicit neplata orelor suplimentare, practicarea muncii fără forme legale, desfăcerea abuzivă a contractelor individuale de muncă, neacordarea și neverificarea echipamentelor de protecție a muncii, neefectuarea controlului medical periodic, condiții de muncă necorespunzătoare, nerespectarea cerințelor de securitate și sănătate în muncă, nedeclararea accidentelor de muncă, etc.

În toate situațiile de mai sus s-au dispus controale privind verificarea celor sesizate, s-au dispus măsuri de remediere a deficiențelor constatate, iar unde situația a impus, s-au aplicat sancțiuni contravenționale.

Faptul că petenții apelează la instituția noastră, atunci când consideră li s-au încălcat drepturile, denotă faptul că au încredere în capacitatea instituției de a le soluționa cele sesizate, de cele mai multe ori aceste petiții sunt îndreptățite, inspectorii de muncă au trasat măsuri de remediere a deficiențelor constatate, iar petenții au fost informați asupra acestor demersuri.

Rolul mass mediei în promovarea acțiunilor instituției noastre este foarte important, întrucât prin intermediul presei scrise și audiovizuale informația ajunge ușor și rapid la cei interesați, în acest sens Compartimentul Comunicare și Relații cu Publicul a transmis comunicate de presă, s-au acordat interviuri și informații, fapt ce a generat 310 apariții în mass-media locală, din care 262 în presa scrisă și 48 în mediul audiovizual.

Acțiunile Inspectoratului Teritorial de Muncă Olt, prin compartimentele de specialitate, au avut și au ca scop informarea, conștientizarea, verificarea, monitorizarea și controlul angajatorilor și în aceeași măsură informarea și acordarea de consultanță de specialitate angajaților, astfel încât legislația muncii să fie cât mai bine cunoscută și respectată.

Constantin Cristian Ungureanu

Inspector Șef